

Hoofdstuk #4

Wat is fiatgeld en wie beheert het?

4.0 Inleiding

4.1 Korte geschiedenis van fiatgeld

4.2 Het fiatsysteem

    4.2.1 Een monetair systeem per decreet

    4.2.2 Fractioneel bankieren een systeem gevoed door schulden

        Activiteit: fractioneel bankieren

    4.2.3 Wie beheert het fiatsysteem en hoe profiteren zij ervan?

4.3 Digitaal centralebankgeld: De toekomst van fiatgeld

Wat is fiatgeld en wie beheert het?

4.0 Inleiding

De geschiedenis van de mensheid is de geschiedenis van geld dat zijn waarde verliest.

Milton Friedman

In het vorige hoofdstuk zagen we hoe geld zich in de loop der tijd ontwikkelde en hoe ons monetaire systeem veranderde van eerlijk naar oneerlijk geld, waardoor de wereld waarin we nu leven vorm heeft gekregen. In dit hoofdstuk gaan we dieper in op hoe deze ontwikkelingen hebben geleid tot het huidige fiatsysteem en hoe het werkt.

Dus, hoe ziet dit fiatsysteem eruit en hoe is het ontstaan? Om deze vraag te beantwoorden moeten we beginnen met onze aandacht te richten op de Amerikaanse dollar, de huidige wereldreservemunt, die vandaag de dag een dominante rol speelt in de wereld. Elk land voelt, direct of indirect, de invloed van de beslissingen die worden genomen over de Amerikaanse dollar. Om echt te begrijpen hoe het systeem in jouw land werkt, is het essentieel om de historische connectie met de geboorteplaats van het fiatsysteem te doorgronden - de Verenigde Staten van Amerika.

4.1 Korte geschiedenis van fiatgeld

1815-1933	1913	1933	1934	1944	1971	1980
De Goudstandaard	Oprichting van de Amerikaanse Centrale Bank genaamd "de Federal Reserve".	Executive Order 6102. Iedereen was verplicht om zijn goud in te leveren tegen een wisselkoers van \$20,67 per Troy Ounce.	Gold Reserve Act. Rijkdom stelen van het volk door de dollar met 40% te devaluieren tot \$35 per Troy Ounce goud.	Overeenkomst van Bretton Woods: USD werd de dominante wereldreservemunt	Nixon Shock. Nixon maakte een einde aan de inwisselbaarheid van Amerikaanse dollars voor goud.	De waarde van goud steeg van \$35 per Troy Ounce in 1970 naar \$870 in 1980, waardoor het geld van mensen in slechts 10 jaar 96% aan waarde verloor.

Visuele tijdlijn

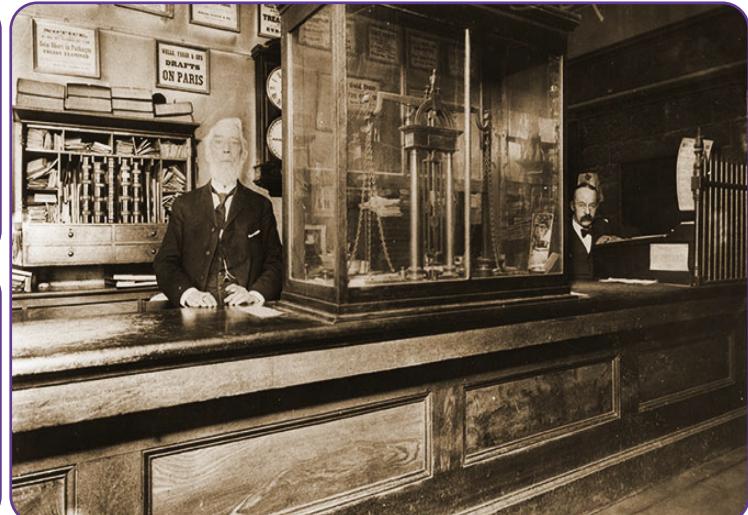
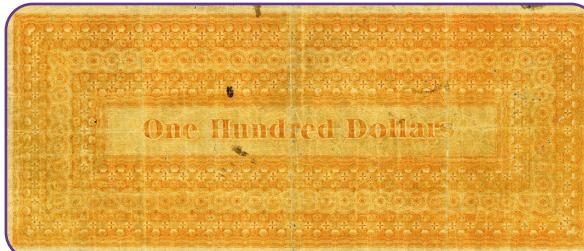
In de 19e eeuw floreerden beschavingen wereldwijd op een eerlijke geldstandaard, waarbij edelmetalen als goud en zilver werden gebruikt vanwege hun schaarsheid, duurzaamheid en herkenbaarheid. Toen de wereldhandel groeide, werd het vervoeren van grote hoeveelheden metaal een uitdaging, wat leidde tot de opkomst van goud- en zilvermagazijnen. Deze beveiligde opslagplaatsen bewaarden de edelmetalen van mensen en verstrekten papieren geldbewijzen die konden

Hoofdstuk #4

worden ingewisseld voor specifieke hoeveelheden goud of zilver. In ruil voor het storten van hun geld ontvingen mensen papieren geldbewijzen die direct gekoppeld waren aan de exacte hoeveelheid goud of zilver die ze hadden opgeslagen. Deze directe link tussen geldbewijzen en tastbaar goederengeld markeerde het begin van wat we nu kennen als banken.

Aanvankelijk probeerden banken het geld van hun klanten veilig te stellen, maar later gingen ze over tot riskante uitleenpraktijken waarbij geldbewijzen werden uitgeven voor goud dat ze niet hadden. Hierdoor dreigden bankruns te gebeuren, waarbij te veel klanten tegelijkertijd hun geld opeisen. Om dit risico aan te pakken, werkten banken samen met overheden om een systeem op te zetten dat het meermaals uitlenen

van geld legaliseerde. In 1913 richtten ze de Federal Reserve op, de Amerikaanse centrale bank, die verantwoordelijk was voor het uitgeven van nieuwe geldbewijzen om er vervolgens banken in moeilijkheden mee te redden. Wereldwijd erkenden regeringen de waarde van goud en zilver, wat leidde tot conflicten en oorlogen om de controle erover. In de jaren voorafgaand aan de Tweede Wereldoorlog namen leiders als Lenin, Stalin, Churchill, Roosevelt, Mussolini en Hitler goud in beslag voor strategische doeleinden.

In het begin van de jaren 1930 vond er een belangrijke verandering plaats in de manier waarop geld in de Verenigde Staten werd gedekt door activa. In die tijd hadden mensen veel van hun vermogen in de vorm van goud. Maar in 1933 vaardigde president Roosevelt Executive Order 6102 uit, die eiste dat elke burger zijn goud opgaf. Dit was geen vrijwillige ruil - mensen moesten hun goud inleveren en als ze weigerden, stonden hen zware straffen te wachten.

De overheid stelde de wisselkoers vast op \$20,67 per Troy Ounce goud. Dit betekende dat voor elke Ounce goud die iemand had, hij papieren certificaten ontving die gelijk waren aan \$20,67. Mensen moesten deze papieren dollars accepteren, in de hoop dat ze ze op een dag weer zouden kunnen inwisselen voor goud.

UNDER EXECUTIVE ORDER OF THE PRESIDENT

Issued April 5, 1933

all persons are required to deliver
ON OR BEFORE MAY 1, 1933
all GOLD COIN, GOLD BULLION, AND
GOLD CERTIFICATES now owned by them to
a Federal Reserve Bank, branch or agency, or to
any member bank of the Federal Reserve System.

Executive Order

FORBIDDING THE HOARDING OF GOLD COIN, GOLD BULLION AND GOLD CERTIFICATES

By virtue of the authority vested in me by Section 5(d) of the Act of October 6, 1917, as amended by Section 2 of the Act of March 9, 1933, entitled "An Act to increase relief in the condition of the nation," and for the purpose of

Section 1. Upon receipt of gold coin, gold bullion or gold certificates delivered to it in accordance with Sections 2 or 3, the Federal Reserve bank or member bank will pay therefor an equivalent amount of any other form of money or credit which may be acceptable to the Federal Reserve bank or member bank.

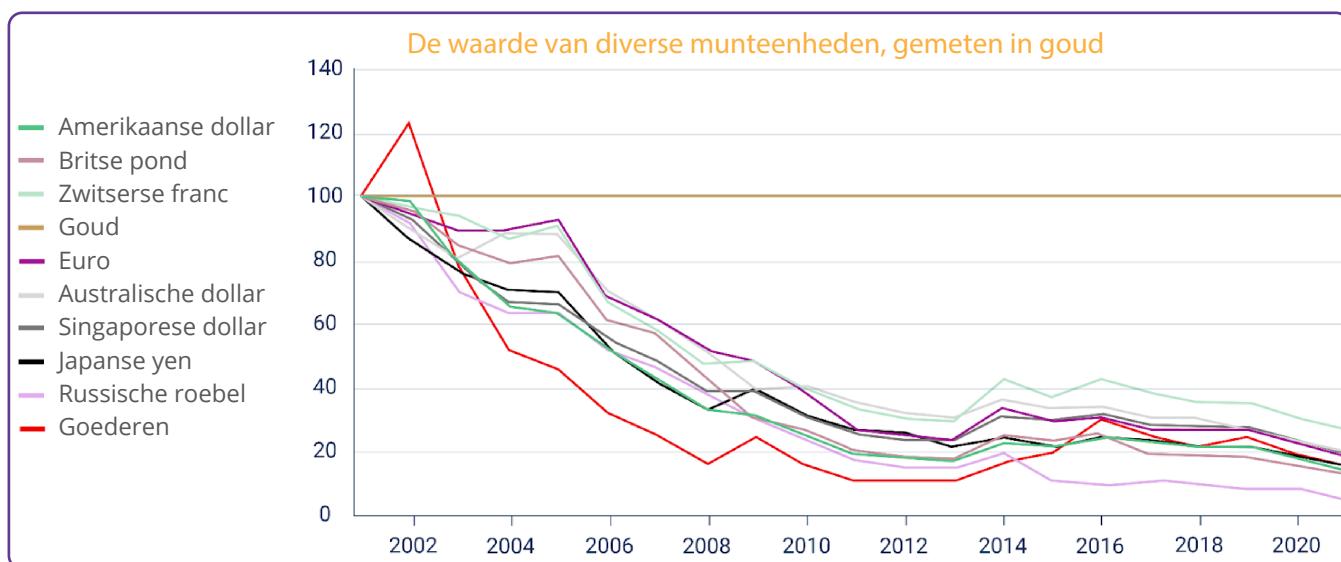
Section 2. Member banks shall deliver all gold coin, gold bullion and gold certificates owned or received by them under this executive order

Wat is fiatgeld en wie beheert het?

In 1934 zorgde de Gold Reserve Act ervoor dat mensen hun papieren dollars weer konden inwisselen voor goud. Er zat echter een addertje onder het gras. De regering devalueerde de papieren dollars opzettelijk door de wisselkoers te verhogen naar \$35 per ounce goud. Deze devaluatie trof vooral hardwerkende mensen in de lagere en middenklasse, omdat het betekende dat hun spaargeld, dat ooit meer koopkracht vertegenwoordigde, hen nu minder opleverde door de daling van de koopkracht van de papieren dollars.

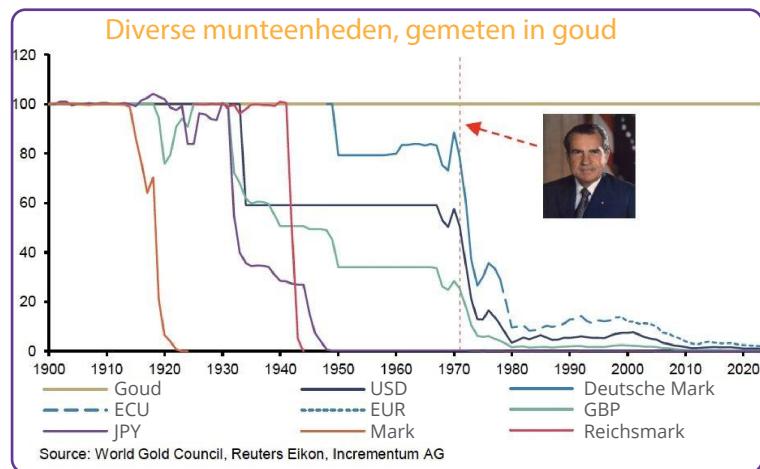
Na de Tweede Wereldoorlog werd de Amerikaanse dollar de wereldreservemunt door de overeenkomst van Bretton Woods in 1944. In die tijd kon de Amerikaanse dollar door overheden worden ingewisseld voor goud. Deze koppeling tussen de Amerikaanse dollar en goud werd echter verbroken in 1971 toen president Nixon een einde maakte aan de inwisselbaarheid van de Amerikaanse dollar voor goud. Dit betekende een belangrijke verschuiving, die leidde tot de invoering van een systeem van fiatgeld waarbij de valuta niet wordt gedekt door een fysiek goed zoals goud, maar eerder door het vertrouwen van de mensen die het gebruiken.

Terwijl regeringen en centrale banken de meerderheid van het goud van het volk in beheer had, steeg de prijs van goud tot \$870 per Troy Ounce in 1980.

Samenvattend is het verhaal van hoe de menselijke samenleving overging van een eerlijke geldstandaard naar een oneerlijke (fiat)standaard het verhaal van hoe overheden en banken edelmetalen van hun burgers afpakten.

Terwijl het echte geld in de zakken van regeringen en banken belandde, bleven de mensen achter met stukjes papier waarvan de enige reden om het te gebruiken voortkomt uit de verplichting die de overheid hiertoe oplegt.

4.2 Het fiatsysteem

Het kernprobleem van conventionele valuta is het vertrouwen dat nodig is om het te laten werken. Je moet de centrale bank kunnen vertrouwen dat ze de munt niet zal devaluieren, maar de geschiedenis van de fiatvaluta staat bol van de schendingen van dat vertrouwen.

Satoshi Nakamoto

De mensheid is overgegaan van eerlijk geld beheerd door velen, naar oneerlijk geld dat beheerd wordt door enkelen. Maar hoe werkt dit systeem precies?

4.2.1 Een monetair systeem per decreet

Het fiatsysteem wordt gekenmerkt door zijn dwingende aard, opgelegd aan mensen door middel van wetten. Het overheids geld wordt een wettig betaalmiddel. De term "fiat", afkomstig uit het Latijn, betekent "per decreet" en staat voor een richtlijn van de overheid.

In tegenstelling tot geld dat gedeckt wordt door tastbare goederen zoals goud, ontbreekt een dergelijke dekking bij fiatgeld. In plaats daarvan wordt het gebruik ervan bij wet verplicht gesteld. Alledaagse valuta zoals dollars, euro's, ponden, yuan's, peso's en andere vallen onder de categorie fiatgeld.

Wettig betaalmiddel: Een specifieke valuta die door alle burgers verplicht moet geaccepteerd worden.

De waarde van fiatgeld is gebaseerd op het geloof dat het kan worden ingewisseld voor goederen en diensten, en de illusie dat het zijn koopkracht in de loop der tijd zal behouden. Fiatgeld is vergelijkbaar met een concertkaartje; de waarde ervan zit niet in het kaartje zelf, maar in het geloof dat de artiesten (de regering en haar centrale bank) een geweldige show zullen geven (voor economische stabiliteit zullen zorgen).

Voordelen van fiatgeld

- 💡 Gebruiksgemak: fiatgeld is handig voor dagelijkse transacties.
- 💡 Lagere kosten en risico's: fiatgeld vereist geen zware beveiliging zoals goud, waardoor het goedkoper en veiliger is.

Nadelen van fiatgeld

- 💡 Inflatierisico's: doordat meer geld kan worden gemaakt, kunnen prijzen stijgen en kan zelfs hyperinflatie optreden.
- 💡 Gecentraliseerde controle en manipulatie: kleine groepen kunnen het systeem beïnvloeden en manipuleren, wat leidt tot censuur en inbeslagname.
- 💡 Tegenpartijrisico: als de overheid voor uitdagingen komt te staan, kan men de munteenheid devaluieren.
- 💡 Potentie op misbruik: kan leiden tot corruptie en verlies van vertrouwen

Wat is fiatgeld en wie beheert het?

Goederen vs. fiatgeld: zie het verschil

Onthoud: voordat fiatgeld ontstond, sloegen regeringen munten uit een waardevol, schaars en moeilijk te krijgen fysiek goed, zoals goud of zilver, of drukten ze papiergeeld dat kon worden ingewisseld voor een vaste hoeveelheid van dit fysieke goed. Dit was het door goederen gedekte systeem.

In het fiatsysteem lijkt het meer op monopoly geld. Geld in het fiatsysteem bestaat uit stukjes papier die gedrukt zijn door de centrale bank, en het beleid van de overheid beïnvloedt direct de koopkracht ervan. De overheid en de centrale banken zijn in feite "de bankiers van het monopolospel" die bepalen hoe het spel werkt, wie wat krijgt en hoeveel het waard is. Met andere woorden, de overheid belooft het monetaire systeem goed te beheren.

De conclusie is dat fiatgeld alleen waarde vertegenwoordigt omdat de overheid het gebruik ervan verplicht stelt.

Samengevat is het fiatsysteem een vertrouwensspel waarbij de koopkracht van ons geld afhangt van de beloften van de machthebbers, en mensen alleen maar kunnen hopen dat hun regering handelt in het voordeel van iedereen. Hierna zullen we zien hoe banken nieuw geld maken, wie erbij betrokken zijn en hoe dit de economie beïnvloedt.

4.2.2 Fractioneel bankieren: een systeem gevoed door schulden

Het is goed dat de mensen van de natie ons bank- en monetaire systeem niet begrijpen, want als ze dat wel deden, denk ik dat er vóór morgenochtend een revolutie zou zijn.

Henry Ford

Fractioneel bankieren is een van de belangrijkste onderdelen van het fiatsysteem, waardoor banken een aanzienlijk deel van de deposito's van hun klanten kunnen uitlenen. Heb je ooit afgevraagd waarom banken hun klanten zoveel diensten aanbieden? Hoewel het misschien lijkt alsof ze vrijgevig zijn, is het belangrijk om te onthouden dat banken bedrijven zijn en dat hun primaire doel is om winst te maken. Maar hoe maken ze winst als ze geld weggeven via leningen?

Naast het verdienen van rente op deposito's, genereren banken inkomsten op andere manieren, zoals door:

- ✿ Rente in rekening te brengen op leningen die ze verstrekken.
- ✿ Kosten in rekening te brengen voor diensten zoals het gebruik van pinautomaten en het bijhouden van een rekening.
- ✿ Geld te verdienen met beleggen, zoals het kopen en verkopen van aandelen of door te beleggen in onroerend goed.
- ✿ Een percentage van de leningen in reserve te houden en de rest te investeren of uit te lenen.
- ✿ Rente te laten betalen op deposito's en kosten in rekening te brengen op betaal- en spaarrekeningen.

Banken lenen geld van depositohouders tegen een rente (laten we zeggen 5%)

Banken lenen dit geld uit tegen een hoger rentepercentage (laten we zeggen 9%)

Banken betalen rente voor het uitgeleende geld (9% - 5% = 4%) en houden de rest als hun winst

Hoofdstuk #4

Als een bank een storting ontvangt, moet ze slechts een deel houden (dit heet de reserveverplichting) en kan ze het resterende deel uitlenen. Als je bijvoorbeeld €100 stort met een reserveverplichting van 10%, kan de bank €90 uitlenen en slechts €10 als reserve aanhouden. De lener stort €90 bij een andere bank, waardoor de cyclus doorgaat. Ondanks de eerste storting van €100 groeit de totale hoeveelheid geld in de economie tot €271, schijnbaar uit het niets - een fenomeen dat bekend staat als het multipliereffect.

Dit proces leidt tot een door schuld gedreven monetair systeem omdat banken bij elke lening nieuw geld in omloop brengen, waardoor de totale geldhoeveelheid toeneemt. Als fractioneel bankieren door blijft gaan, stijgt de totale schuld in de economie, wat bijdraagt aan prijsstijgingen.

Zo'n systeem vertrouwt op een voortdurende cyclus van geldschepping door leningen, vergelijkbaar met een constante voorraad drugs voor een drugsverslaafde. Maar, als banken meer geld uitlenen dan ze aan reserves hebben en depositohouders haasten zich om tegelijkertijd geld op te nemen, een zogenaamde bankrun, kunnen die banken failliet gaan.

In dat geval treedt de centrale bank op als kredietverstrekker, als laatste redmiddel, door nieuw geld te verschaffen en zo bankfaillissementen te voorkomen. De centrale bank doet dit door bankactiva op te kopen of door direct geld te storten op de rekeningen van de banken in nood. In feite worden banken gered van faillissementen door de constante injectie van nieuw geld door centrale banken. Dit door schulden gevoede systeem, systematisch gered door de centrale bank, leidt tot cycli van hoog- en laagconjunctuur.

Stel je voor dat je een vriend hebt die toevallig bankier is, laten we hem Dax noemen.

Dax is gek op fietsen en hij wil jouw fiets lenen omdat hij nog heel wat te doen heeft. Je geeft hem jouw fiets, en in een opwelling belooft Dax aan een heleboel andere vrienden dat ze altijd gebruik kunnen maken van de fiets. Met jouw ene echte fiets die je hem leent, slaagt Dax erin om meer denkbeeldige fietsen te maken en begint hij ze uit te lenen aan vrienden. Al zijn vrienden denken dat ze een leuk ritje kunnen maken wanneer ze maar willen. Maar er is één probleem - er is maar één echte fiets! Alle ander fietsen zijn denkbeeldig en alleen maar beloftes.

Dus wat gebeurt er... naarmate er meer denkbeeldige fietsen in omloop komen, wordt iedereen erg blij. In eerste instantie tenminste. Want in het begin gebruikt niemand de fiets op hetzelfde moment. Het lijkt alsof er geen probleem is. Het voelt alsof er een overvloed aan fietsen is voor iedereen. Dus beginnen alle vrienden meer plannen te maken, na te denken over alle plaatsen waar ze met hun fietsen naartoe zullen gaan.

Hier begint de magie echter zijn charme te verliezen. Op een zonnige dag besluit iedereen dat het een perfecte dag is voor een fietstocht. Ze staan allemaal vol enthousiasme voor de deur bij Dax, klaar om een ritje te maken op hun denkbeeldige fietsen. Maar dan komt de realiteit - er is maar één echte fiets. Teleurstelling volgt en plotseling neemt de waarde van de beloofde ritjes af.

In de wereld van fractioneel bankieren is het een vergelijkbaar verhaal. Banken lenen meer geld uit dan ze eigenlijk hebben en daar profiteert iedereen een tijdje van. Er circuleert meer geld en iedereen acht zich rijk. Maar als te veel mensen tegelijkertijd hun geld proberen op te nemen, wordt de werkelijke waarde duidelijk: er is niet genoeg geld om alle beloftes na te komen.

Dit scenario tast het algemeen welzijn en het gevoel van vertrouwen van alle betrokkenen aan. De belofte van overvloed verandert in oplichterij. Net zoals dat de beloofde fietsen hun ingebeelde waarde verliezen wanneer iedereen een echt ritje wil maken, kan de waarde van geld in de economie afnemen wanneer iedereen zich haast om zijn echte deel op te eisen. Als dat gebeurt, komen mensen erachter dat het geld dat ze bij een bank hebben er niet echt is, wat leidt tot paniek, bankruns en zelfs de ineenstorting van hele economieën. Degenen die voor deze ineenstortingen betalen zijn tot nu toe altijd dezelfde groep geweest: de lagere en middenklassen van de wereld.

Wat is fiatgeld en wie beheert het?

Activiteit: fractioneel bankieren

In de volgende oefening onderzoeken we hoe fractioneel reservebankieren kan leiden tot geldontwaarding, inflatie en een afname van de koopkracht. We gebruiken een vereenvoudigd voorbeeld met zes deelnemers, waarvan één iemand de bank speelt met een reservevereiste die vandaag de dag nog steeds veel gebruikt wordt, namelijk 10%.

- ✿ Persoon A heeft net €100.000 gewonnen in de loterij en stort dit op de bank (B). Met een reservevereiste van 10% moet B €10.000 in de kluis houden en kan de resterende €90.000 worden uitgeleend.
- ✿ Persoon C leent het maximale bedrag (€90.000) van B en gebruikt het om een huis van D te kopen.
- ✿ Persoon D stort de €90.000 die hij van C heeft ontvangen op de bank (B). De totale deposito's op de bank zijn nu €190.000.
- ✿ Persoon E vraagt een lening aan bij B, waarna de bank 90% van de nieuwe inleg uitleent, wat €81.000 is.
- ✿ Persoon E gebruikt de lening van €81.000 om een kunstwerk te kopen van F, die het geld vervolgens op de bank (B) stort. Het totaal aan geregistreerde stortingen is nu €271.000.

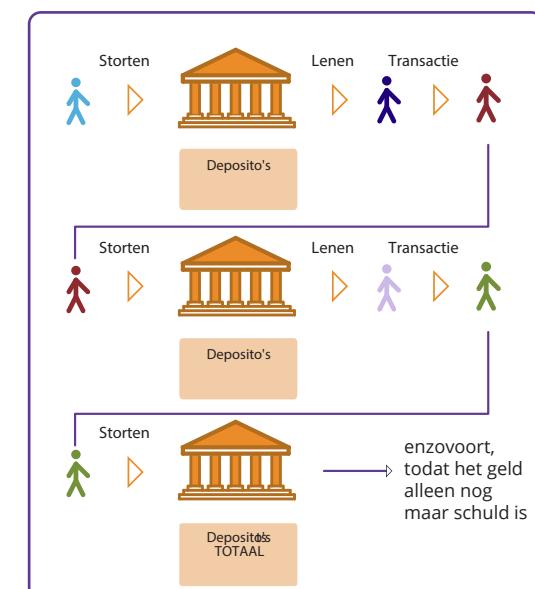
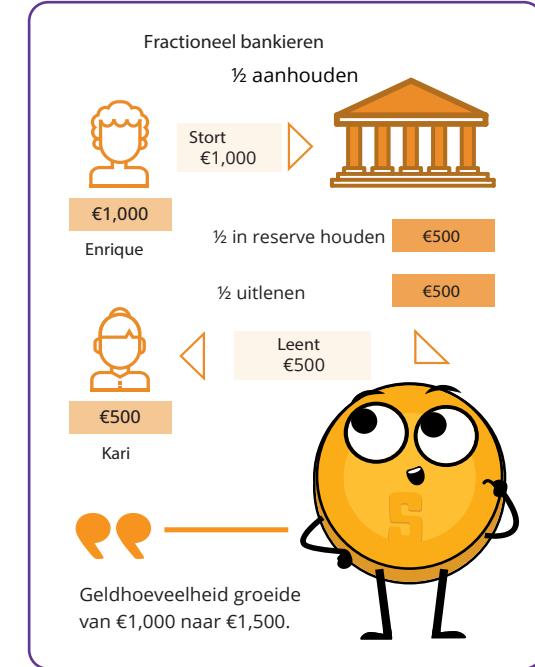
In dit scenario heeft de eerste storting van €100.000 geleid tot een totaal van €271.000 aan deposito's na circulatie door de economie.

Als de reservevereiste zou worden verlaagd naar 1%, zou de hoeveelheid geld die wordt gecreëerd aanzienlijk hoger zijn ($\text{€}100.000 / 0,01 = \text{€}10.000.000$). Hoeveel geld zou er in dit geval daadwerkelijk worden gecreëerd met die €100.000 als het geld door de economie blijft circuleren?

Het is belangrijk om te weten dat de Federal Reserve (de centrale bank van de VS), om de economie te stimuleren, vanaf 2020 de reserveverplichtingen heeft verlaagd naar nul procent.

We hebben de volgende vrijwilligers nodig:

- A = Depositohouder (wint Loterij) (Lichtblauw)
- B = Bankkassier (Bank)
- C = Debiteur #1 (Donkerblauw)
- D = Eigenaar/Depositohouder (Rood)
- E = Debiteur #2 (Lichtpaars)
- F = Kunstuitleen Eigenaar en Depositohouder (Groen)

Wat is fiatgeld en wie beheert het?

4.2.3 Wie beheert het fiatsysteem en hoe profiteren zij ervan?

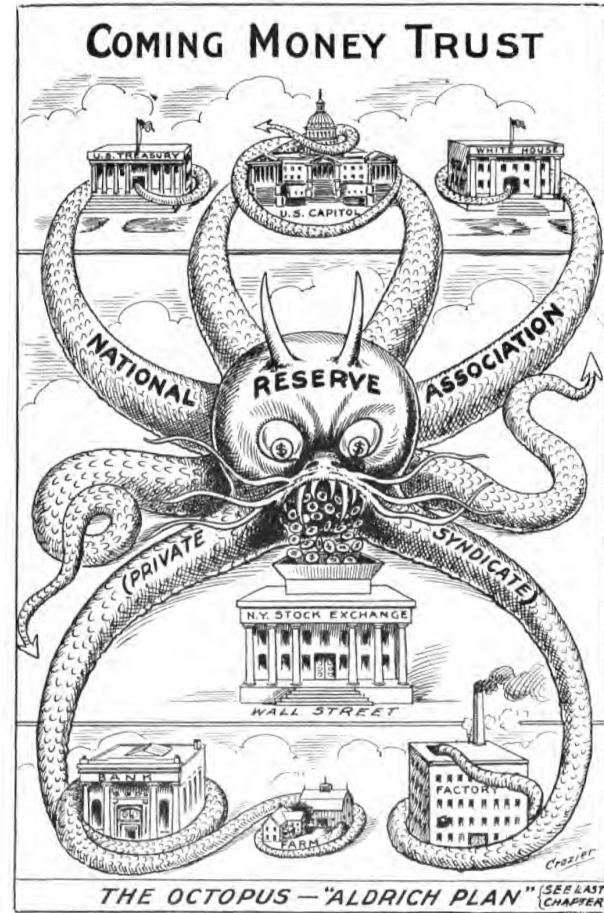
Er zijn vier hoofdrolspelers: de overheid, rijke individuen, de financiële sector en de centrale bank. Samen beheersen ze het fiatsysteem.

- De overheid: de overheid is als het ware de regisseur van de fiatshow. Samen met het innen van belastingen wordt ze gefinancierd door het uitgeven van nieuw schuldpapier (staatsobligaties) door het ministerie van financiën van het land. Als er onvoldoende vraag is naar deze obligaties, wordt de resterende schuld opgekocht door de centrale bank. Dit betekent dat ze hun activiteiten kunnen blijven uitvoeren en hun belangen kunnen blijven nastreven zonder de goedkeuring van het volk nodig te hebben. Het is alsof je een creditcard krijgt zonder dat je je zorgen hoeft te maken over het onmiddellijk terugbetaLEN ervan. Dit lijkt misschien goed voor de overheid, maar het gaat ten koste van alle anderen.
- Rijke individuen: rijke individuen hebben veel baat bij het fiatsysteem. Met de mogelijkheid om meer schuld op te bouwen, kunnen ze investeren in activa zoals goederen, onroerend goed en aandelen, waardoor ze bijna moeiteloos nieuwe rijkdom opbouwen.
- Financiële sector: banken en andere financiële instellingen hebben geen directe controle over het fiatsysteem, maar profiteren er wel enorm van. Vrij van verantwoording kunnen ze de creatie van nieuw geld nastreven en versnellen door het fractioneel uit te lenen, waardoor ze profiteren van hogere inkomsten. Banken zijn vrijwel gevrijwaard van consequenties omdat ze worden gered met nieuw gecreëerd fiatgeld om te voorkomen dat het hele systeem instort.
- De Centrale Bank: de centrale bank is degene die aan de touwtjes trekt en zogenaamd de groei van de geldhoeveelheid regelt. Maar dit is de truc: de centrale bank is ook onderworpen aan de wetten van de overheid en dient de belangen van de overheid. Het is alsof een poppenspeler wordt bestuurd door een andere poppenspeler. De centrale bank lijkt misschien de baas te zijn, maar dient indirect de wensen van de overheid om geld uit het niets te drukken wanneer ze het nodig hebben.

Hoe ze profiteren:

Deze groepen profiteren op verschillende manieren, waardoor een complex web van controle ontstaat. De overheid krijgt geld zonder onmiddellijke gevolgen, rijke individuen en banken verdienen moeiteloos geld en de centrale bank houdt de show draaiende. Ondertussen kan de rest van de bevolking de gevolgen dragen en voor steeds meer uitdagingen komen te staan naarmate dit systeem zich verder uitbreidt.

Uiteindelijk creëren de poppenspelers van het fiatsysteem een show waar enkelen veel profijt van hebben, maar velen zich afvragen of het financiële toneel waarop ze zich bevinden wel eerlijk is.

Hoofdstuk #4

De rol van centrale banken

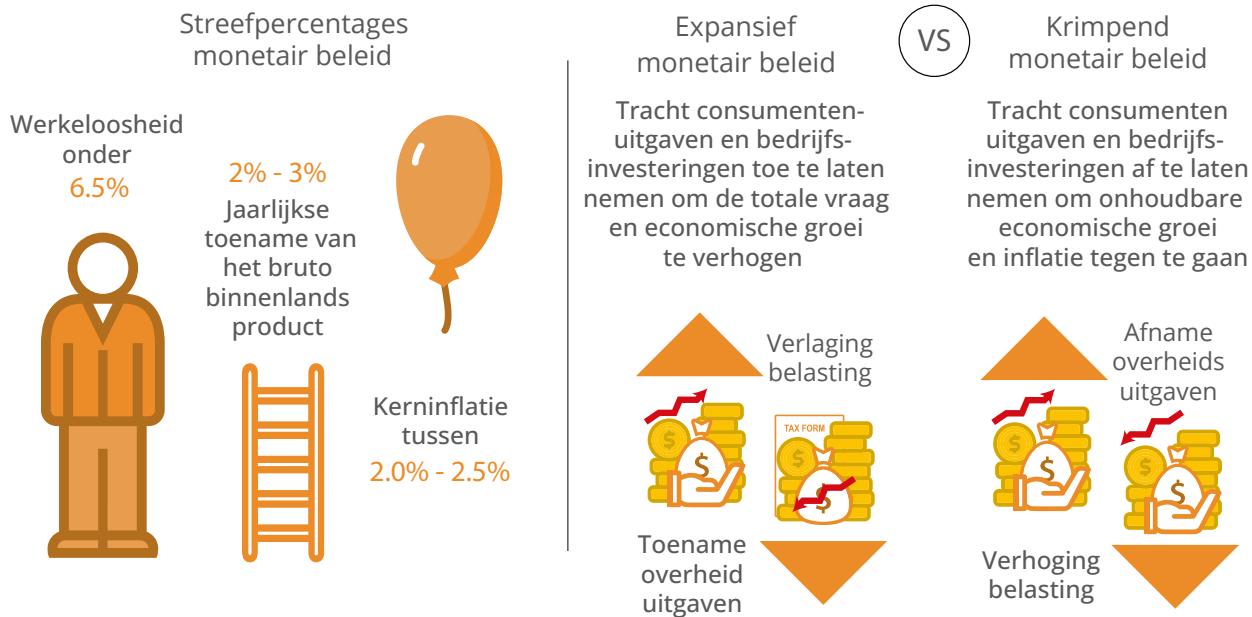
Centrale banken geven de economie in stilte vorm. Hun officiële taak is het waarborgen van stabiliteit en integriteit van het financiële systeem, maar hun methoden onthullen een mysterieuze kant.

Centrale banken werken nauw samen met regeringen en trekken aan de touwtjes van het monetaire beleid door de geldhoeveelheid te manipuleren met behulp van instrumenten zoals rentetarieven. In tijden van crisis drukken ze geld uit het niets en injecteren het via commerciële banken in de economie, waardoor het voor een buitenstaander lijkt alsof er niets aan de hand is.

Ze houden niet alleen de boel in de gaten; centrale banken reguleren commerciële banken, bepalen de spelregels en springen bij als banken in de problemen komen (door als laatste redmiddel krediet te verstrekken). Dit web van controle lijkt beschermend, maar maakt de economie en de banken nog afhankelijker.

Om te begrijpen waar biljoenen dollars aan stimuleringsgeld vandaan komen en wie mag beslissen over de toewijzing ervan is het cruciaal om het bredere financiële systeem te begrijpen. Overheden gebruiken verschillende instrumenten om de geldhoeveelheid op specifieke momenten te manipuleren.

Centrale banken en overheden kunnen monetaire en fiscale beleidsinstrumenten gebruiken om de geldhoeveelheid en de economie te beïnvloeden. De Federal Reserve van de Verenigde Staten (The Fed) gebruikt monetair beleid bijvoorbeeld door de rentetarieven aan te passen, wat een effect heeft op de hoeveelheid geld dat in omloop is. Fiscaal beleid daarentegen gebruikt het uitgaven- en belastingbeleid om de economische activiteit te beïnvloeden.

Wat is fiatgeld en wie beheert het?

Wisselkoersbeleid, invoerbeperkingen en prijscontroles dienen als extra instrumenten om de geldhoeveelheid te reguleren en hebben invloed op de handel en de economie. Hoewel dit beleid gericht is op het stabiliseren van prijzen en het beheersen van inflatie, leidt de interventie vaak tot de cycli van hoog- en laagconjunctuur, wat uitdagingen creëert voor iedereen die de valuta gebruikt.

Voorbeeld: "Te groot om failliet te gaan" verwijst naar financiële instellingen die zo groot en onderling verbonden zijn dat hun faillissement catastrofale gevolgen zou hebben voor het hele financiële systeem. Tijdens de financiële crisis van 2008 werden verschillende grote banken geacht "te groot te zijn om failliet te gaan", wat ertoe leidde dat de Amerikaanse overheid ingreep en financiële reddingsoperaties uitvoerde om hun ondergang te voorkomen.

Een van de meest prominente voorbeelden van een "too big to fail" instelling tijdens de financiële crisis was investeringsbank Lehman Brothers. Toen Lehman Brothers in september 2008 het faillissement aanvroeg, veroorzaakte dat een domino-effect van gebeurtenissen, waaronder de bijna ineenstorting van verzekeringsgigant AIG en een enorme daling van de aandelenmarkt. De Amerikaanse overheid moest ingrijpen en andere grote financiële instellingen een financiële injectie geven om verdere chaos te voorkomen en de economie in het algemeen te beschermen.

Het is essentieel om te begrijpen hoe dit beleid werkt om de beperkingen van gecentraliseerde fiatsystemen te begrijpen. Totdat je het probleem begrijpt, zul je de oplossing niet herkennen. Nu we hebben besproken hoe het fiatsysteem in het verleden en het heden heeft gewerkt, zullen we bespreken hoe de toekomst van fiat er op dit moment uitziet: digitaal centralebankgeld, ook wel CBDC's genoemd.

4.3 Digitaal centralebankgeld: de toekomst van fiatgeld

Digitaal centralebankgeld zoals de Digitale Euro worden ook wel CBDC's (Central Bank Digital Currencies) genoemd en zijn de volgende stap in de ontwikkeling van fiatvaluta. In tegenstelling tot de combinatie van fysieke biljetten, munten en digitale betalingen, zijn CBDC's volledig digitale vormen van fiatvaluta uitgegeven door overheden en beheerd door centrale banken.

Stel je het geld voor dat je elke dag gebruikt, maar dan zonder fysieke aanwezigheid - geen munten die rinkelend in je zak of biljetten die je moet vouwen en ontvouwen. CBDC's onderscheiden zich door het hogere niveau van controle en toezicht dat ze overheden en centrale banken bieden. Met CBDC's krijgen autoriteiten een ongekend zicht op financiële transacties, waardoor het makkelijker wordt om de geldstroom te volgen en te reguleren.

Overheden en centrale banken kunnen de vorm en het aanbod van CBDC's gemakkelijk aanpassen, rentetarieven manipuleren en monetaire en fiscale beleidsinstrumenten met grotere precisie inzetten. In wezen bieden CBDC's een efficiëntere manier voor overheden om hun fiatvaluta te beïnvloeden en te beheren.

Hoewel CBDC's mogelijk de toekomst van fiatgeld zijn, functioneert het huidige monetaire systeem van de wereld al op basis van een pure fiatstandaard. Fiatvaluta zijn niet langer gebonden aan goud, wat resulteert in een aanzienlijke uitbreiding van de geldhoeveelheid zonder enige echte beperking.

Nu je beter begrijpt hoe het fiatsysteem werkt, is het tijd om de gevolgen ervan te onderzoeken in Hoofdstuk 5.

